

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
dopoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vrstica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglašiti in
poslano vrstica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasi lo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna šte. steno
40 vianrjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravištvu je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Delajmo praktično.

Vojna doba z vsemi svojimi pre-
tesljivimi posledicami se bliža kon-
cu. Naravno je, da so baš ti posled-
nji meseci najkritičnejši. Človeštvo
je trudno in izčrpano, si želi počitka,
želi kolikor mogoče urejenih razmer.
Naš številni majhni narod, ki je pa
v tej strašni vojni trpel najhujše, pri-
čakuje nestrpnost trenutka, ko mu bo
vsaj znano v kakšni meri ima v pla-
čilo za vse svoje gorje trpeti na svo-
jih pravicah.

Gospodom v Parizu se ne muči
veliko. Saj vedo zakaj. Krivice je
tudi brezvestnim zločincem težko
oznanjati. Zato moramo čakati in
čakati, dasiravno vemo vsi, da ne
bomo koncem konca oblagodarjeni
s posebno srečo.

Ali vedeli bi vsaj, koliko nam je
še ostalo moči in življenja ...

Vedeli bi vsaj, kako nam je de-
lati, kaj se nam obeta.

Nobenega dvoma ni, da bi to ta-
koj spremenilo vso položaj, da bi to
blagodejno uplivalo na usmeritev
vsega našega javnega življenja. Na-
pravili bi s tem vsekakor znaten
korak naprej, in vsa sedanja za-
tuhnila politična atmosfera, ki nas
od vseh psov odobaja, bi se v tre-
nutku razjasnila.

Potrebno je zato, da baš v tem
poslednjem času svetovne tragedije
napremo svoje poslednje moči, da
premagamo mirno poslednje težave.

Nervoznosti in nestalnosti je v
narodu že sedaj veliko. Slabo bi se
pripravili na novi čas in na nove
razmere, ako bi nepremišljeno, ta-
korekoč v zadnji uri, zaigrali to, kar
smo tako težko in s tolikimi žrtvami
gradili.

Zavedati se moramo predvsem,
da imamo pričakovati boljše čase in
odpravo vseh krivic, ki jih bomo po
zaslugi mednarodnega imperializma
trpeli, le ako bomo računali na last-
ne moči, na lastno zavestno voljo,
na politično zrelost in uvidevnost
svojih mas. Ne smemo gledati ne na
desno ne na levo, ne na jug, ne na
sever, glejmo v nas same, v naše
razmere in v našo bodočnost.

Edina sreča slovenskega naroda
v tem kritičnem času je, da se je
pravočasno združil s svojimi juž-
nimi brati, da je vstvaril tako ve-
liko, edinstveno tvorbo, ki ga ščiti
in daje temelj in smoter njegovemu
obstoju in razvoju.

Ako ne bi tega bilo, bi bili Slo-
vencei takoj po neizogibni razrušitvi
stare Avstrije postali plen v rokah
svetovnega imperializma, zlasti pa
italijanskega. Ječali bi sedaj pod
kruto tiranijo tulega vojaštva, in
naše trpljenje bi bilo temvečje in
obupnejše, ker ne bi imeli nikjer
opore, ker bi bili enostavno obsojeni
nasilni smrti.

Združitev z našimi južnimi brati,
stvoritev skupne države, ki ima vse
predpogoje za bujno gospodarsko,
politično in kulturno življenje, nas je
obvarovala pravočasno vsaj deloma
pred vsemi temi posledicami in nam
s tem vsaj vstvarila možnost za
poznejšo povoljno ureditev vseh
spornih obmejnih in drugih vprašanj.

Nevarnost, da se imperializem
razpase nad nami, pa obstoji še
vedno. Pohlep sosedov po naših be-
gatih krajih obstoji še vedno, in le
združena moč in jaka volja vsega
jugoslovanskega ljudstva bo edino,
uspešno in trajno sredstvo skupne
obrambe.

Skupna, edinstvena država vsega
jugoslovanskega ljudstva je glavni
predpogoj našemu življenju, je
glavni temelj naše bodočnosti. To
edinstvenost moramo obvarovati in
pospeševati. V njej je naša rešitev.

Le velikim političnim in gospo-
darskim tvorbam je v sedanjih fazi
človeške družbe, mogoč obstanek.
To je tudi pogoj našemu obstoju kot
delavski razred.

Delajmo smoteno in praktično,
da se med seboj spoznamo, iščimo
v sebi vir moči in blagostanja in na-
predka. V tem je naš spas in naša
zmagaja.

Ne delajmo si iluzij. Čakajo nas
velike naloge. Premagali jih bomo,
če bomo naše sile številno in moralno
velike. Zgodovina gre svojo naravno
pot. Zaučajmo v njen večni zakon in
v sijajno bodočnost združenega ju-
goslovanskega plemena, ki se prvič
pojavi v zgodovini vsaj v pretežni
meri prost tujih spon.

Velika naloga naše stranke je
tudi, da dela z vsemi močmi za
skupno združitev vsega jugoslo-
vanskega proletariata, da dela za
tesno razredno in kulturno strnitev
jugoslovanskega ljudstva od Ko-
roške do Makedonije.

Baš delavsko ljudstvo utegne iz-
vršiti v tem oziru koristno, vele-
pomembno poslanstvo.

Strnimo vse sile, da mirno pre-
magamo poslednje težave grozne
vojne dobe. Naj mogočnejši v Pa-
rizu kujejo svoje naklene. Če bomo
delali pozitivno in vztrajno in za-
upali v sebe, se nam ni bati prihod-
nosti.

V novo zgodovino stopamo. Na-
ša bo, če bomo politično dozoreli.
Slovensko delavstvo naj ohrani
tudi v tem poslednjem trenutku svo-
jo preudarnost in naj sledi mirno
in zavestno navodilom stranke.

Doslej se je svet rušil, odslej se
bo moral graditi.

O valutnem vprašanju.

O srbski dinarski in avstroogrski
kronski veljavi čitamo vsak dan ka-
novega. Enkrat je vreden dinar 3
krona, drugič 2 K 50 vin., tretjič 1 K

O določenem načrtu, o problemu, ka-
ko naj se uredi valutno vprašanje,
o tem pa niti sv. Peter, vratar ne-
beški ne ve ničesar. Dinarska valuta
ima tudi zunaj naše države jako ni-
zek kurz, skoro isti kakor krona.
Ker je pa dinarska veljava v ino-
zemstvu izredno nizka, se nam zdi
jako čudno, kako da se med srbski-
mi dinarji in našimi kronami na-
pravlja še nova večja kurzna razlika
na škodo kronske vrednosti.

Če se torej v nekaj mesecih za-
menja kronska vrednost z dinarsko,
tedaj utegne pasti vrednost krona
okolo 67 odstotkov in marsikdo, ki
si je prištelil v prejšnjih trpkih ča-
sih nekaj prihrankov, bo naenkrat
izgubil dve tretjini svojega prihran-
ka. Ne gre tukaj le za podjetniške
sloje, za vojne dobičkarje in druge
take ljudi, marveč gre tudi za res
siromašne ljudi, ki so si v teku let
od ust odtrgali par novcev, da jim
ne bi bilo treba beračiti poslednje
dni svojega življenja.

Nič bolj se nam torej ne zdi pri-
merno, kakor, da se v tem oziru na-
pravi primerna razlika. Izjema bi
pritikala sirotiniskim, zavarovalnim
in penzijskim blagajnam, bolniškim
blagajnam, strokovnim društvom in
sploh dobrotvornim socialnim usta-
novam, ki niso naložene kot dobič-
kanosni kapital a priori. Sem bi
spadali tudi majhni prihranki ne-
imovitih ljudi zlasti iz predvojne
časa.

Zdi se nam to utemeljeno tudi za-
raditega, ker ni pričakovati, da bi
država v kratkem storila svojo dolž-
nost, namreč neimovitim državlja-
nom, z uvedbo socialnega zavarova-
nja. Skoro po vseh drugih drža-
vah je socialno zavarovanje prav
važno vprašanje. Pri nas pa mol-
čimo o njem kakor grob.

In če se tukaj ne napravi so-
cialno zavarovanje, če se pri regu-
laciji valute ne bo oziralo na ne-
imovite sloje in na druge zgoraj na-
vedene ustanove, potem nastane pri
nas pravo siromaštvo, pod katerim
bodo trpeli delovni sloji, mali po-
sestniki in obrtniki desetletja. Ne-
dvomno pa je, da se v tem oziru
da marsikaj popraviti, če bodo me-
rodajni faktorji, ki so na krmlu drž-
žave, v prid blagostanja občega pre-
bivalstva, hoteli kaj storiti.

Tudi delavstvo mora tukaj pove-
dati svoje mnenje, ker je na izpre-
membi kronske vrednosti v dinar-
sko, da si v malem, vendar pa naj-
občutneje prizadeto. Nikakor nam
reč ne gre, da bi morali prav delovni
sloji prenašati razmeroma najtežje
breme.

To pa se da v sedanjih družabnih
razmerah prav težko razrešiti, ker
dominirajo v gospodarski politiki vsi
drugi ljudje prej kakor socialno
uvedni zastopniki.

Vrhutega pa je jasno, da dragini-
ske razmere se ne bodo tako kmalu
boljše, ker so produkcijski stroški
razmeroma veliki ter bo država
nalagala na uvozno blago izredno
visoko carino in davke, da ž njimi
plača ogromne vojne dolgove. Vsa
ta bremena pa zvali družba, ki je
pri nas prav tako buržoazna kakor
drugod, na rame produkcijskim slo-
jem in konsumentom.

Delavstvo in drugi manj imoviti
sloji bodo imeli v tem pogledu jako
lud boj za svojo eksistenco. Ne bo
dovolj, da imamo v narodni skup-
ščini ali eventualno tudi v vladi svo-
je zastopnike, marveč še bolj bo po-
trebno, da tudi zunaj teh korporacij
primerno in glasno izpregovorimo v
prilog izkoriščenega ljudstva.

Upravičene pritožbe.

Naša stranka že od nekdaj na-
glašala pomen šole. To je popolnoma
naravno, ker je izobrazba podlaga
napredku ljudstva in tudi v social-
nem pogledu smemo pričakovati
pravi napredek le v izobraženem na-
rodu. Kako se je godilo šolstvu že
od nekdaj, to nam je prav dobro zna-
no. Šola je bila človeški družbi pa-
storka; če je družba kaj več storila
zanjo, se je to zgodilo le v ta namen,
da se šola izrabi in agitačne svrhe za
dinastije in za vladajočo družbo.
Take so bile stvari do danes.

Neglede na to pa smo vedno tudi
naglašali, da se mora mladini omo-
gočiti posejanje šol v mestih in po
deželi, zlasti siromašnim, z ustano-
vitvijo šolskih kuhinj, oziroma po
deželi se morajo osnovati v vsakem
kraju šole, kjer je le mogoče. V tem
pogledu se ni zgodilo prej skoro nič
in tudi sedaj o tem še ni nikjer go-
vora. Da se nove šole ne dajo tako
hitro osnovati, kakor v urejeni drž-
žavi, je umavno; nikakor pa ni res,
da ne bi bilo mogoče osnovati šolske
kuhinje ter reformirati pouk tako,

da bi bil bolj primeren današnjemu
času, družabno vzgojevalen in na-
preden. Odpraviti bi se moral balast,
poskrbeti bi se moralo za preskrbo
otrok s hrano, nuditi otrokom čas
za uk pa tudi za počitek. Zdi se nam,
da so ta vprašanja tako važna in ob-
enem nujna, da se mora v prvi vrsti
pečati z njimi temeljito višji deželni
šolski svet in občine. Toda morali bi
res modernizirati šolstvo in oskrbo
mladine, ne pa le prenesti stari oko-
steneli sistem avstrijskega šolstva v
novo državo; zakaj, če ni napredka,
potem res ne vemo zakaj vsi ti boji
za osvoboditev izpod jarma.

Nekoliko nam pojasnjuje šolske
razmere vsaj v enem oziru naslednji
dopis, ki ga nam je poslal s Štajerske
prijatelj našega lista:

»Starši so naravnost nevoljni,
kaj se vse nalaga šolskim otrokom.
Pri sedanjih hrani, pri sedanjem po-
manjkanju kruha so oddaljeni otroci
1 uro z doma. Ob 7. zjutraj beži siro-
maši v šolo, da ne zamudi. Po no-
vem se začne pouk že ob 8. uri; dva-
krat je nemščina, dvakrat šolske
maše. V opoldanskem odmoru ne
more domov, ker je predaleč, po-
tem zopet pouk od 1. do 4. ure. Po
šoli leze truden in upchan proti do-
mu. Že dnevnih 6 učnih ur je bilo
sila mnogo, sedaj pa povišek na
7 ur.

Večina otrok je itak slabotnih,
zato mora biti 10 ur brez tople in
zadostne hrane, v zadulji sobi pri
težkem duševnem delu. Ko pride
domov, se naj še uči in piše naloge.
Vse kar je prav! Razum ljudske šole
ne poznam nobene druge šole, ki bi
imela na dan 7 ur pouka. Tu se mora
neka ukreniti! Res je nemščina ne-
obvezen predmet, a če višja šolska
oblast priporoča in razni agitatorji
upliva — si mislilo ljudje, da mora
že biti.

Izobrazba je potrebna, a ne sme
otroka telesno uničevati.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Položaj na severni meji.

Ljubljanski dopisni urad poroča
16. t. m. opoldne iz uradnega vira:
Naše predstave so zavezle brez
boja št. Janž pri Sp. Dravogradu;
sicer položaj neizpremenjen. — Na-
dalle se poroča iz Celovca uradno:
Kapetan Badjura, nadporočnik Ry-
bač in praporščak Verhovnik (?) so
ujeti in zdravi. Padli so kapetan
Razlag, nadporočnik Malgaj in dva
častnika od čet, ki so napadle Tinje.

Po svetu.

Položaj na Ogrskem.

LDU. Dunaj, 16. (DunKU.) Listi
lavlato iz Arada: V Aradu se je 12

t. m. pod predsedništvom Mihaela
Karolyi-ja in grofa Julija Karolyi-ja,
ki do sedaj v politiki ni nastopal, na-
stavila nova protivlada. Ministrstvo
za zunanje stvari je prevzel baron
Julij Bornemisza, vojno ministrstvo
general Szabo, druge portfelje pa so
prevzele aradske osebnosti. Nova
vlada označuje kot svojo glavno na-
logo, da popravi škodo, ki so jo na-
pravili boljševiki, in da vzpostavi
red in mir. Kabinet se imenuje pre-
hodnega, ki naj ostane samo toliko
časa, dokler se ne postavi vlada, ki
ti bodo zaupale vse stranke. V ma-
nifestu poudarja nova vlada, da je
ententa obveščena o njeni sestavi,
kakor tudi o pripravljanih delih

LISTEK.

Aleks. Toman:

Časnikarstvo v Združenih državah.

Nikjer na zemlji se ne tiska toli-
ko časnikov, kakor v ameriških
Združenih državah. Nikjer drugod
ljudstvo tako pridno, da, strastno,
ne čita časnikov, kakor v Ameriki.
Vsako jutro že ob štirih raznašalci
in kolporterji vršijo svoj posel, kri-
čeč naslove novin, katere ponujajo.
In to se godi čeli dan, ker imajo večji
listi po 3-4 izdaje dnevno. Hear-
stov »Chicago-American« izhaja ce-
lo vsako uro v novi izdaji. Zjutraj,
ko se podaja armada gospode in de-
lavcev iz okolice mest na delo, na
suburbanih železnicah, na tramva-
jih ali peš, vsak izmed njih kupi čas-
nik ter ga čita. Cena časnikov je en
cent (5 vin.), le največji stanejo dva
centa, ter obsegajo okoli 30 strani.
Velike ameriške oblike. »Even-
ing News« v Chicago obsega okoli
45 strani in stane samo en cent. Pač
bi prazen papir veljal 2-3 cente, če
bi ga kdo hotel kupiti. Tako nizka
cena je le mogoča radi množine
oglasov, ki so v vsaki izdaji tiskani.

Večina časnikov, izhajajočih v ve-
likih mestih je ilustrirana. Na prvi
strani donaja navadno karikature
kake osebe, ki ravno zanima splo-
šno občinstvo ali pa sliko kakega
dogodka, ki zasluži pozornost ljud-
stva.

Vsebinska velikih ameriških čas-
nikov obsega vse, kar se na svetu vr-
ši in kar si um človeški more do-
mišljovati. Čudovita je res moč, sila
in raznovrstnost ameriškega opazo-
vanja. Vsaka najmanjša, najneznat-
nejša stvarica najde prostor, kjer
se z vso obširnostjo in duhovitostjo
ameriškega žurnalizma razpi-
vja. Kako bi bilo drugače mogoče
napolniti številne pole! Da pride
vsled tega veliko senzacionalnega,
pretiranega v časnike, to je umev-
no. Vendarle pa take stvari pridejo
na tak kraj, kjer fikcija prevladuje
— to je proti koncu splošnega čtiva.
Prve 2-3 strani so posvečene poli-
tiki in narodno-gospodarskim pred-
metom. Tu vlada resnost, strokov-
ništvo, brez fraziranja in pretira-
vanja. Hladno, stvarno in kratko
nove pisatelji ali uredništvo, kar ima
covedati. Uvodnika ima navadno
dva ali tudi tri, pa nobeden daljši
kot 40 vrst. Vsebinska prvega uvod-

nika ali tudi drugih, je stvar, ki isti
dan vzbuja pozornost ljudstva. To
je lahko tudi nekaj, kar ima nič po-
litičnega v sebi. Glasi se lahko:
»The corner in danger.« To je:
»Pridelek kruze v nevarnosti.« Ako
pritisaka velika vročina in zač-
ra koruze (ali pa kakega drugega važ-
nega pridelka) hirati, je prav mogo-
če, da bo kak merodajen ameriški
političen list smatral to deistvo za
tako važno, da ga stavi na prvo
mesto v svojem listu. In to s popol-
nim upravičenjem, ker dosti, malo
ali nič koruznega pridelka je ven-
darle stokrat važnejše, kakor pa to,
kaj da je ta ali drugi zastopnik ali
senator govoril v Washingtonu. Iz-
vredno važni, epohalni govori, ki
vstvarjajo ali uničujejo zgodovino,
se pa v Washingtonu tudi le red-
kokrat pojavljajo. V velikih ame-
riških časnikih se ne pojavljajo poe-
mike, ki bi le količkaj žalile smeri
medsebojne uljudnosti izobražen-
cev. Z eno, dvema besedami se
stvar uredi.

Kakor omenjeno, donajajo veliki
listi čtivo najrazličnejše vsebine:
vendarle pa zavzema njih prostor v
prvi vrsti domača politika in na-
rodno-gospodarsko v. vsih pano-

gah. Ceravno so za vse stroke stro-
kovni listi, vendarle tudi politični
listi priobčujejo trgovske, industri-
alne, obrtne, umetniške itd. poro-
čila in sicer izpod peres strokovnja-
kov.

Primer:
V pondeljskih izdajah prinašajo
listi pridige vseh znamenitih prid-
garjev, in sicer brez ozira na konfe-
sijo, le katoliških ne prinašajo. Rav-
no tako prinašajo vse govore, ki so
jih razni govorniki na sobotnih in
nedeljskih shodih, bodisi te ali one
stranke in svetovnega naziranja go-
vorili. Oni ne zamolče govorov ali
naziranj, ki so v nasprotju z onimi, ki
jih sami zastopajo. V tem se kaže
ameriška duševna prostost in strp-
nost do drugih. Vsem gre le za to,
zasledovati resnico in jo ugotoviti.

Uredništvo ameriških listov je
odgovorno le za misli in načela, ki
jih izjavlja v uvodnikih. Drugi pro-
stor da tudi pisateljem na razpolago,
ki ne soglašajo s temi načeli. Ti pi-
satelji pa morejo svoje članke pod-
pisati bodisi s polnim imenom ali pa
označiti, tako, da se vidi da niso iz-
šli iz uredništva. Nekateri listi imajo
stalen predal pod naslovom »Public
voice« — »laven glas« — kjer se

priobčujejo pisma onih, ki imajo kaj
povedati. V teh pismih se javne
hibe, pomanjkljivosti, krivice itd.
brezobzirno razkrinkujejo, tiriloč
odpomoč. Ameriški listi ne poznajo
oziranja na bogate ali visokostojne
osebe, če se one pregrešijo proti drž-
žavilanskim zakonom ali načelom
javne morale. Brezobzirno perejo
»umazano perilo« pred jav-
nostjo. To je jako dobra reč in čez
vse koristna za vzdržanje dobrega
državljanstva in javne morale. Go-
vornik države, senator, višji sodnik,
milijarder ali pa tudi predsednik,
sam — vsak izmed njih bo čutil žgo-
čo kritiko listov, če krši zakone, bo-
disi državne ali moralne in polj se
javna razburjenost ne bo plegla,
dokler dotični ne da zadoščenja, kar
pomeni njegovo politično ali javno
smrt. Izginiti more za vselej žav-
nega odra.

Kaj ljudstvo, namreč širša masa
v Ameriki najraje čita? Ravno isto,
kakor pri nas in po celim svetu in
to so drobničarje iz sedanjega živ-
ljenja. To ameriški veliki listi prav
dobro vedo in če bi ne vedeli in to
ne vpoštevali, bi jih sploh ne bilo.
To se pri nas Slovencih to zdaj še
ni vpoštevalo in zato mislo mi še

Zavezniški socialisti pridelajo v Nemčijo.

LDU. London, 15. (DunKU.) Kakor doznava Reuterjev urad, je bilo povabilo nemških socialistov socialistom zavezniških držav, naj odpošljejo posebno delegacijo v Nemčijo, sprejeto. Za člane te delegacije so bili izvoljeni Henderson, Thibaut in Mistral.

Nemško ljudstvo protestira.

LDU. Nauen, 16. (Brezlično.) V vseh delih Nemčije se množe protesti proti pariškimi mirovnim pogojem, ki so nemško javnost globoko razočarali. Iz vseh obmejnih pokrajin prihajajo brzotavke in izjave, da je prebivalstvo pripravljeno, z vso odločnostjo braniti nemško ozemlje z orožjem v roki, ako se ne doseže izprememba mirovnih pogojev na pravičnih temeljih Wilsonovih 14 točk.

LDU. Nauen, 16. (Brezlično.) Odposlanstvo iz severovzhodne Pruske, na čelu z nadzupanom Altenbergom iz Nemela in nadzupanom Pohlom iz Tilsita, je bilo pri državnem predsedniku Ebertu zaradi rešitve vzhodnopruskega vprašanja na mirovni konferenci. Predsednik Ebert je v razgovoru izjavil, da vlada mirovnim pogojem v sedanjih oblikah ne more in ne bo pritrdila. Storilo se bo vse, da Nemci ne bodo odtrgani.

Nemci o mirovni pogodbi.

LDU. Berlin, 16. (DunKU.) »Germania« poroča: Nemški kabinet se peča z mirovno pogodbo za primer, da bi ne bilo mogoče spremeniti mirovnega načrta ententnega. Kabinet ni mogel priti do končnega zaključka. Tudi v odsekih narodnega predstavništva so se pečali s tem vprašanjem.

LDU. Berlin, 16. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« pri naša iz pristojnega vira, da je državni minister poudarjal, da vlada mirovne pogodbe v tej obliki ne bo podpisala na noben način. Ministrski predsednik računa s tem, da bo v tem primeru ententa poostila blokado, ki bo izževala velike nemire. Ako pa se podpiše mir v tej obliki, bi nastal še večji kaos, kjer bi milijoni Nemcev bili brez kruha, vsled zrušitve industrije in trgovine. Zanašanje entente na neodvisne, je prazna pena; na ta način bi došel samo boljševizem v Nemčijo, s katerim ententi ne bi bilo pomagano, kajti iz kaotične Nemčije bi sploh ne mogla dobiti odškodnine. Mirovna pogodba se mora torej tako preurediti, da ugodí življenjskim pogojem Nemčije.

Izgredi v Stettinu.

LDU. Stettin, 16. (DunKU.) Včeraj popoldne se je na več kraljih mesta ropalo po trgovinah. Izgredniki so naskočili tudi zapore v justičnem poslopiju. Prav tako so s silo oprostili ujetnike, katere so vladne čete tekom pouličnih bojev aretirale in odvedle na glavno stražo. Proti večeru so zasedli kolodvor, ker se je raznesla vest, da bodo prišle in nastopile vladne čete. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se čimprej vzpostavi red in mir. Zastopniki delavstva polagajo največjo važnost na ugotovitev, da se je udeležila izgrediv in plenitev izključno le drhal najnižje vrste.

Mirovna konferenca.

LDU. Lyon, 15. (Brezlično.) Načelniki ameriške, britanske, francoske in italijanske vlade so

lista ustanovili, ki bi imel 60—80.000 naročnikov ali čitalcev. In to je prav lahko mogoče, če ravno nas je le poldrug milijon.

Ameriški največji listi vposlujejo reporterje, katerih naloga je iti med ljudstvo vsih slojev od najbolj visokih doli do tistih, ki se valjajo v blatu revščine, moralne in npravne propalosti — v ponosno palačo, kakor v žganjarsko beznico in temno klet, služujočo za prenočišče najbolj izgubljenih. Tja jih pelje njih novinarska dolžnost. Le-tu oni ne opazujejo samo vnanih efektov razmer, temveč oni prodirajo v notranjost takih socialnih prikazni. Oni ne nastopijo kot lepo ali dobro oblečeni uradniki častništva, ne, oni se izpremenijo v sovražnike onih, katere hočejo opazovati, popisati.

S tem si pridobijo zaupanje le-tih in ni jim težko poizvedeti za vzroke, nagone njih telesne, duševne ali moralne pomanjkljivosti. Reporterji, mladi izobraženi ljudje, gredo še dalje. Če se ugotove prvotni viri zla, ki se pojavljajo v javnosti, potem veliki častniki zahtevajo pomoč javnih krogov in države.

(Dalje.)

imeli v četrtek zjutraj posvetovanje v uradnih prostorih Wilsonovih. Petorica ministrov za zunanje posle se bo sestala k seji v petek popoldne; pečala se bo z določitvijo bulgarskih mej. One tri note, katere je predložil grof Brockdorff-Rantzau mirovni konferenci v torek zvečer, so bile v svrhu odgovora izročene pristojnim komisijam, namreč komisiji za teritorialne meje, komisiji za ugotovitev odgovornosti in komisiji za gospodarska vprašanja. V četrtek zjutraj je sprejel Clemenceau v palači vojnega ministrstva Orlanda in Sonnina.

LDU. Lyon, 16. (Brezlično.) O poslovanju mirovne konference se poroča: Clemenceau je v imenu konference odklonil predlog grofa Brockdorff-Rantzaua, naj se skliče mednarodni delavski kongres. — V Versaillesu se nadaljujejo oficijelni in polificijelni pogovori o Reki in Jadranu; dosedaj še ni znano ničesar o kakem konkretnem rezultatu. Posebna angleško-francosko-italijanska komisija se peča s kolonialnimi kompenzacijami, ki jih ima dobiti Italija v zmislu londonske pogodbe. Gre za razširjenje ozemlja v koloniji Eritreji ter pridobitev ozemlja v severovzhodni Afriki, ki spada sedaj še v angleško področje. V Libiji se pridružijo dosedanjim poseti še globoko zaledje. — Kakor poroča »Echo de Paris« o mirovni pogodbi z Ogrsko ni nikakega govora o usodi ali pripadnosti Reke. Ogrska more samo izjaviti, da se odpo-ve ozemlju ob obrežju Adrije. Meje med Italijo in Jugoslavijo se bodo določile pozneje. Na ta način se bo spor med Italijo in Jugoslavijo polegla polegel, ker bo razvoj dogodkov sam prinesel rešitev. — »Petit Journal« javlja, da se Wilson te dni posvetuje s strokovnjaki mednarodnega prava o redakciji formalnega dokumenta, v katerem se zagotavlja Franciji vsakršna pomoč, ako bi bila znova napadena po Nemčiji. — Kakor poroča »Journal de Lucarest«, je rumunska kraljica po povratku s svojega potovanja sprejela častnikarja, kateremu je na vprašanje, kake zveze bo imela v bodoče Rumunija, izjavila, da bo Rumunija najbrž sklenila ožjo zvezo s Poljsko, Čehoslovasko in Grško. Kar se tiče Bulgarije, je ne bomo pustili blizu, dokler se ne preverimo, da nima zob.

LDU. Bern, 15. (DunKU.) »Matin« zatrjuje, da se bosta mirovni pogodbi z Avstrijo in z Ogrsko obenem podpisali. Nedvomno se bosta sklenili dve različni pogodbi. Medtem, ko so Avstrijci že prišli v St. Germain, pa iz Budimpešte ni odšla v Pariz še nobena delegacija. Ogrska sovjetska vlada, ki je v stiski vsled rumunskih in srbskih napadov, je v prenesignem položaju, da bi mogla zastopati Madžare na mirovni konferenci.

Za kolonije.

LDU. Lyon, 15. (Brezlično.) Francoski minister za kolonije Henrik Simon je v četrtek zjutraj v poslopiju ministrstva za kolonije otvoril zborovanje komisije, katere naloga je, proučiti italijanske zahteve po kolonijah. Za predsednika je predlagal lorda Milnerja, angleškega ministra za kolonije, ki je bil tudi soglasno izvoljen. Italijanski minister Crespi in generalni tajnik italijanskega ministrstva za zunanje posle De Martino sta razložila stališče italijanske vlade. Komisija bo nadaljevala svoje poslovanje prihodnjim tednom.

Agntanta zasedla Petrograd.

LDU. Moravska Ostrova, 15. (DunKU.) List »Warszawskie Swobodnoje Slowo« poroča: Predsednik francoske misije je sporočil, da je bil na ukaz angleškega vrhovnega armadnega poveljništva zaseden Petrograd, in da je to zavzete v zvezi z vojaškimi opravicami v severni Rusiji. Padec Petrograda se smatra za velepomemben dogodek, ki bo močno vplival na nadaljni potek dogodkov. V najkrajšem času je pričakovati resnega spopada z boljševiki, katerih glavne sile se zbirajo v okolici Vologde.

Poraz Rumunov ob Dnestru.

LDU. Budimpešta, 15. (DunKU.) Ogrski korespondenčni urad javlja: Ruski poverjenik za zunanje stvari Čičerin je brzojavil Beli Kunu, da je ukrajinska rdeča armada pobila rumunske čete, ki so branile Dnester ter prekravila Prut. Rumunske čete beže.

Grki zasedli Smirno.

LDU. Atene, 15. (DunKU.) Reuterjev urad poroča, da so Grki zasedli Smirno.

Agitirajte za naše časopisje!

Vpojasnilo in obrambo.

Iz raznih vojaških krogov smo prejeli sledeči dopis, ki se nam zdi umestno tudi v svrhu razjasnitve, da se ga obelodani. »Krivice se ne sme lahkomišelnost delati nobenemu. Odvihral je boj in naša mlada armada, ki je branila naš tužni Korotan ni bila dovolj pripravljena na nepričakovani napad nemških tolp. Toda vse bolj nego ta nesreča nas bole razni članki v našem časopisju, ki skušajo v zadnjih dneh vso krivdo za kar se je zgodilo, zvaliti na naše slovenske čete. To ne gre. Gospodje v mirnem zaledju, vprašamo vas, ali slone vaše trditve na tako gotovih informacijah, ali pa mislite, da bode z nesnovnimi napadi proti našim fantom pomirili komodno sebe? Ali veste do kje je bila naša mlada armada pripravljena in opremljena za vsem potrebnim? Ali veste, če je bilo urejeno vpoklicanje letnikov? Zakaj niso bili tu od začetka v zadostnem številu vojaki vseh treh plemen? Zakaj se ni napravilo red z ljudmi, ki so delali zrago? Ali pa s takimi, ki so drugače večali nered? Vemo pač dobro vsi, da je marsikaj v neredu.

Ne poznamo sicer drugih odsekov naše fronte, ampak kar se je zgodilo pri Področici dela vso čast prizadetim vojakom in nikakor ne odgovarja trditvam slovenskega časopisja. Vojaki prizadete čete ljubljanskega pešpolka protestirajo najodločnejše, da bi se blatilo nje, blatiti spomin padlih junakov. Niso bile slovenske čete, ki so prve in brez boja zapustile rezervne postojanke in zbežale v varen predor, niso bili slovenski »strahopetci«, ki so, ko je padel predor, dvignili belo zastavo. Ne, niso bili, to ne odgovarja resnici. Ob 8. zjutraj se je že trdilo na Jesenicah, da je vse zgubljeno, a še ob 2. popoldne so »strahopetci« tam zaposlene čete ljubljanskega pešpolka na prvotnih postojankah Suhega vrha vztrajali in bili obupen boj, odrezani od predora, skoro obkoljeni od tirolskih čet.

Tako je bilo v resnici s slovenskimi fanti pri Področici. Javnost naj sodi. Mislimo, da se radi posameznika, ne sme blatiti vseh čet in najmanj pa smejo to tisti, ki mislijo, da se bo položaj dal zboljšati z besedami in z gostilniško politiko.

Razmere v Strnišču.

Pod tem naslovom je bil objavljen v »Jugoslaviji« z dne 4. maja t. l. št. 108. dopis iz Strnišča, v katerem opisujejo »prizadeti« zadnje dogodke v begunskem taborišču. Z ozirom na omenjeni dopis in z ozirom na razburjenje, ki je nastalo med begunci vsled omenjenih dogodkov, je begunski odbor, ki je izvoljen na podlagi § 4 zadnji odstavka zakona o varstvu beguncev, z dne 31. decembra 1917, drž. zak. št. 15 ex 1918. in ki ima kot tak pravico soupravljati pri upravi begunskega taborišča, uvedel od svoje strani preiskavo o tej zadevi in konstatiral sledeče:

Dne 14. aprila t. l. je bilo, po naročilu oskrbnika Ogorelec, izročeni okoli 500 kg bele moke (ne 15 kg kakor je v »Jugoslaviji« tiskano) pekovski muštrju Lozinšek v Ptuj. To količino moke se je iz tukajšnjega skladišča odpeljalo brez vednosti predstojništva in begunskega odbora. Kako in zakaj je bilo omenjenih 500 kg moke izročeni peku Lozinšku, ni begunskemu odboru znano. Znano mu je samo, da je Lozinšek izjavil, da mu je oskrbnik Ogorelec moko izposodil. Ta izjava Lozinška mora biti znana tudi okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Begunski odbor misli, da nedovoljeno izposojanje moke, katere je lastnina javnega zaklada, mora pomeniti vsaj nepravilnost pri upravljanju javnega blaga. Begunskemu odboru zatorej ni jasno, kako je moglo okrajno glavarstvo v svojem razglasu konstatirati, da so osebe osumljene nepravilnosti popolnoma nedolžne! Begunski odbor stoji na stališču, da je javno blago, katero oskrbuje za to postavljeni organ, nedotakljivo za vsak drugi namen, za kateri ni določeno. Kadar pa se uporablja za druge namene, se zdi begunskemu odboru, da je taka uporaba nepravilna in da je sposobna omajati zaupanje v tistega, ki tako uporabo dovoli ali trpi. Vztrajno se v taborišču govori, da je bil od ene izmed aretiranih oseb prodan erarski konj in da se je o tem tudi vršila preiskava baje z obremenilnim izidom. Ako je to res, potem je proglasitev popolne nedolžnosti prenačljiva.

Begunski odbor konstatira nadalje, da se je ravno iste dni, ko je pek Lozinšek dobil iz taboriščnih zalog moko, peklo za begunce slab

kruh in so bili begunci vsled tega precej razburjeni. Ali je Lozinšek omenjeno količino moke vrnil, ni begunskemu odboru znano. Znano mu je pa, da se za begunce peče slab, neužitni kruh in da se razburjenje med begunci vsled tega še ni poleгло.

Ker je bila moka izročena Lozinšku brez vednosti predstojništva in begunskega odbora; ker prihajajo od strani beguncev zaporedoma pritožbe zaradi slabega kruha, ki se v taborišču peče; ker ima begunski odbor pravico in dolžnost zastopati interese beguncev, je begunski odbor smatral za potrebno, objaviti v časopisju izid preiskave in se je tudi uradnim potom obrnil na kompetentno oblast, ki ima pri tej zadevi končno besedo.

Kar se tiče očitnih groženj, ki so se po mnenju »prizadetih« izražale, poziva begunski odbor prizadete, da pridejo z dejstvi in imeni na dan, oziroma naj se poslužijo pravice, ki jim jo daje okrajno glavarstvo v Ptuj v svojem razglasu. Begunskemu odboru je na tem ležeče, da se napravi konec sumničanju, češ, da begunci v katerem kolikibodi oziru »očitno« ali skrivaj grozijo! Begunski odbor bo pa od svoje strani poskrbel, da javnost izve, kje se pravzaprav izražajo očitne grožnje.

Strnišče pri Ptuj, 14. maja 1919.
Begunski odbor.

Iz Slovenije.

Št. Jurij ob južni železnici.

Ni še zadosti, da so nam 27. aprila t. l. s svojim vreščanjem zabranili shod. Čudno je samo to, da se nas tako boje, čeprav je toliko Sokolov in Orlov. Najbolj žalostno pa je, da je še veliko kmetov, delavcev, ki hodijo za liberalci in klerikalci, ki jim pomalem delijo črn kruh. In kdo so tisti? To so tisti, ki so celo vojno doma čepeli, nemško govorili in si polnili žepe. Nas pa, ki smo stradali in prelivali kri, in smo vedno govorili slovensko, smatrajo zdaj za izdajalce Jugoslavije in pošiljajo za nami orožnike. V tem se odlikuje g. Dobovšek, nekdanji nadporočnik, ki najbolj razgraja nad delavstvom in ubogim kmetom. G. Drogenik, bodoči gostilničar, je celo vojno suval žene in otroke pri aprovizaciji, ko so hodili po sladkor in moko. Naš g. župan Rataj, ki se mu ni ljubilo jesti trdega koma, je prav pridno pomagal pod Avstrijo pobirati živino kmetom. Taki ljudje so največji sovražniki ubogih ljudi, naše proletarske stranke. Oni že vedo zakaj! Zakaj hujskate proti nam? Zakaj ste nam nasprotni? Zakaj nas sovražite? — Ker se bojite, da izgubite ugled in veljavo in s tem svoje stolce! Mi delavci in batarji ostanemo pa še nadalje in še bolj navdušeni pristaši naše proletarske soc.-dem. stranke. — Živel delavci in ubogi kmet! Dol s kapitalizmom!

Ruše pri Mariboru.

Ko sem šel dne 8. t. m. ob pol 6. uri popoldan v službo, sem se proti svojemu tovarišu sodrugu Murku izjavil: Naši ruški velikaši, ki so najbolj kričali živijo Jugoslavija, sedaj pivi vežejo culice, da bi se spravili na varno, sedaj, ko se nam bliža sovražnik; ako so tako patriotični, naj vzamejo puško, ter naj gredo prostovoljno braniti domovino. To je slišal neki mimogredoč gospod. Ta kapitalistična kreatura v človeški pritlikavosti me je postavila, ter zahtevala, da moram z njo do kapitana v vas, da me internira. Kar ga nisem slusal, je poklical voljaka, da bi me aretirali. Vojak se je pa izrazil, da nima časa. Jaz sem sam povedal svoje ime. Ker se je izrazil, da smo mi barabe, mu povem, da pozna vsak hlapec več oljke kot on. Sve-tujemo temu ter drugim enakim gospodom, da se nauče nekoliko oljke.

K. J.

Dnevne vesti.

Že zopet.

Včerašnji »Slovenec« piše: »Američani za Jugoslavijo. Pred par dnevi je prejel naš somišljenik tole pismo, pisano dne 3. januarja, iz Severne Amerike: Navdušeni smo mi tukaj in tudi mi smo vodili silno propagando za našo in vašo stvar. Veliko Slovencev je šlo v jugoslovansko armado na Balkan, veliko Slovencev je šlo v ameriško armado, ko je zavihtel naš stric Sam meč in zastavo in hitel na pomoč malim, zatiranim narodom. Vse se je srečno končalo. Pač nam kavi veselje nekoliko spor med Italijani, ki stegajo svoje grabežljive prste po naši zemlji, vendar smo trdno prepričani, da zmaga pravična stvar in da tudi oni

temni oblaki zginijo iznad modrega jadrana. List »Ameriška Domovina« dela v boju proti laški propagandi. Imamo precej velike tiskarne in izdajamo list trikrat na teden. Borimo se zoper naše socialiste ali boljševike, kakor jih imenujemo, ki se trudijo in delajo na to, da bi poslali Kristana domov, da bi tam zasejal luliko boljševizma med naš narod. — Zbiramo denar in obleko, da vam pošljemo v pomoč. V dveh tednih smo nabrali 60.000 dolarjev, seveda s pomočjo Amerikancev, ki so jako prijazni nam Jugoslovanom. Boljševiki s Kristanom na čelu pa se potijo v silnem trudu, in nabirajo med svojimi pristaši 1 milijon dolarjev, kar bi rabili za svojo boljševiško propagando, ter pravijo, da vi doma niste potrebni obleke in zdravil in živeža in če do sedaj še niste »pocrkali«, da tudi še v bodoče ne boste. Tu vidiš, kaj so ti ljudje, ki pravijo, da delajo za proletarijat. Ako bi slučajno kdaj prišel Kristan domov na Kranjsko, obračunajte njim! — Za danes samo beležimo, nič drugega. Gotove stvari se komentirajo same. Vsekakor je to važen dokument, ki ga treba ohraniti. O namenih posebnega sklada milijon dolarjev pa smo prinesli ravno včeraj tozadevni oklic ameriških rojakov. Oklic nam kaže, da ima ta sklad vse drugačne namene, nego si misli »Slovenec« dopisnik, in da se zbira denar pravzaprav soglasno med pristaši vseh slovenskih političnih strank v Ameriki... Pa naj bo, Saj bomo o stvari še govorili. — Et binu Kristanu, kras in ponos slovenskega ljudstva in slovenske kulture pa naš najglobljejši in naliskrenejši pozdrav, naš prisrčni na svidenje.

V pomoč Korošcem!

Osrednji zavarovalni oddelek za Slovenijo zaklada za vojne vdove in sirote v Ljubljani je dal vso svojo razsežno organizacijo deželni vladi na razpolago z namenom, da se nabirajo prispevki za koroške begunce in da organi te organizacije gredo v vsem na roko nesrečnim družinam.

Orožne vaje. — Podpora svojcem vpoklicanih.

Svojcem k orožnim vajam vpoklicanih voljakov se dovoli za dobro orožne vaje prispevek za preživljanje po določenih naredbah z dne 19. decembra 1018, št. 219, oziroma naredbah z dne 2. aprila 1919, št. 434, odstavek III. Tudi za vlaganje prošnje veljajo določila teh dveh naredb.

Trboveljska premogokopna družba je principiarno sklenila, da preloži svoj sedež z Dunaja v Ljubljano.

Pogreb poročnika Kvartiča.

ki je padel na koroški fronti, so danes ob enajstih popoldne pripeljali iz Maribora v Ljubljano. Leži na odru v mrtvašnici deželne bolnišnice. Pogreb bo jutri popoldne ob štirihi iz deželne bolnišnice na pokopališče sv. Križa.

Drobno.

— Begunci! Ne zamudite begunskega sestanka, ki se bo vršil v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri popoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. — Obravnavala se bo do določene važna begunska vprašanja. Sestanek sklicuje begunski sosvet.

— »Glas Slobode« ustavljen. Naša beogradska vlada nam s svojimi naredbami vsak dan bolj dokazuje, da je njeno »načelo« v »vladnjo popolna svoboda in demokracija. V Sarajevu je ustavila »mošnje glasilo« Jugoslovanske socialistične delavske stranke (komunistov) »Glas Slobode«, in pustila zapreti veliko sodrugov (med njimi tudi brata Jovo in Sretna Jakšića). Politijski minister Pribevičev posredno popolnoma svoje bivše avstro-ogrsko tovariše, katerih notranje politično delo je ugonobilo staro monarhijo!

Železničarji iz okupiranega ozemlja. Ker se vedno pogostejše dogaja, da prihajajo naši železničarji, odgnani iz Italijanov iz okupacijskega ozemlja, se načeloma določilo, da ima za take železničarje, ako za to prosijo, slobodni železniški a uprava.

— Nekaj več zmisla za javno snago bi bilo vače pričakovati od mestnega prebivalstva, tako nam pišejo. Posebno v letošnji pomladi opaziti je po celem mestu, da hišni gospodarji in posestniki vrtov ne snajo in pepel odkladajo na cesti in javne prostore. Občinstvo se opozarja na stroge predpise cestno-poličijskega reda, v to poklicana oblast pa, proti takim, ki brezvestno onesnažujejo javne prostore in ceste in na ta način kršijo postavljeno postopa z vso strogostjo. — Prizadejite se!

— Na Bledu bo v nedeljo »pri Lloyd« shod čebelarjev. Zvečer ob 8. uri se ponovi koncert, ki je 11. t. m. tako prepleto vzpel. — Za okoličane bodo pripravljene omnibusi točno po predstavi. Sedež na vozu 2 kroni.

— Vseučiliška komisija vabi svoje člane k slavnostni otvoritvi tehniškega visokošolskega tečaja na obrtni šoli, I. nadstropje št. 16, dne 19. t. m. ob 10. uri.

— Geološka zbirka. Za namene vseučiliške komisije se kupi geološka zbirka dr. Antona pl. Schöppla.

— V zaporu ni prijetno. Dne 16. aprila je neki gospod govoril v gostilni z angleškimi in ameriškimi vojniki v angleščini. Nekateri ljudje so gospoda začeli dožiti, da je špijon in izdajalec, dokler ni prišla straža in moža aretirala. V zaporu so ga pazniki s ključmi in okovanimi čevlji bili. To se je zgodilo okoli polnoči navedenega dne. Mož je dobil precejšnje poškodbe, ki so izpričane po zdravniškem izpisu. — Takih pritožb smo dobili že več, zato smo mnenja, da se ljudi, ki opravljajo službo, opozori na ta pregrešek, ker bo sicer treba govoriti o stvari bolj energično. Vse, kar je pri gospodu!

— Zaradi srušenja uradnih prostorov je v ponedeljek, dne 19. maja mestna blagajna zaprta.

— Za koroške begunce je poslal upravitelja našega lista Ivan Potočnik, ogibni čuvaj v Črnomlju, 4 K 50 vin.

— Samomor. V četrtek, 15. t. m. zvečer se je v nekem tukajšnjem hotelu s samokresom usmrtil 28letni Ignacij Pipan, baje trgovec iz Zagreba. Vzrok samomoru je neozdravljiva bolezen.

— Prijet žepni tat. V noči od 13. na 14. t. m. je bil na glavnem kolidorju v Ljubljani 18letni Alojzij Petelinšek zasačen pri žepni tatvini in prijat. Isti je potočnik iz žepa posestnikovega sina Frana Golmerja iz Radovljice, kateri je na kolodvoru v čakalnici sedel in malo zaspal, tobačno dozo. Golmer se je zdramil, prijel tatu in ga izročil stražniku.

— Internirani Nemci. Sinoči so privedli iz Celja v svrhu internacije v Ljubljano dr. Breischlik Franca in Freismuht Josipa. Njihova prisotnost v Celju je baje državni nevarnost.

— Požar v Moldenu. »Politiken« poroča iz Moldena na Norveškem: Veliki hotel v Moldenu je pogorel do tal; požar je izbruhnil ponoči, tako da so gostje, stanujoči v hotelu, morali skakati raz oken trinadstropnega poslopja, da si rešijo golo življenje. Kolikor se je moglo ugotoviti dosedaj, je poginilo v plamenih šest oseb, enajst jih je pa bilo težko ranjenih.

— Kino. Po sestanku ob 11. uri, se vrši ustanovni občni zbor društva kinonastavljencev ob 12. uri istega dne, to je 19. maja 1919. v salonu Krvarič (Perles) v Ljubljani. Mnogobrojne udeležbe prosil pripravljalni odbor.

Nemška grozodejstva na Koroškem.

Iz Pliberka.

Ob 7. zjutraj 5. t. m. so prišle prve nemške straže pred Pliberk. Ob pol osmih je razobesil mežnar Luka Leskovar belo zastavo na zvonik. Nato so takoj napadli Pliberčani slovenske straže, jih deloma pobili, drugi so ušli. Okrog 3. ure je prišlo kakih 40 mož nemških tolpe v mesto; vodili so jih štirje jugoslovanski podčastniki, nemčurji. Eden od teh je prišel v Velikovec k jugoslovanskim vojakom in trdil, da so ga Nemci mačili in da jim je ušel. Naši so ga sprejeli v službo v Pliberku, pa je z ostal in izdal vse Nemcem.

Ob pol deveti uri so mene aretirali in zahtevali, da povem, kje je g. dekan, da ga bodo ubili. Rekli so, da ga morajo na vsak način dobiti v pest.

Ob devetih se je pripeljal z avtomobilom neki vladni svetnik iz Celovca, ki je imel na trgu nagovor na ljudstvo, kjer je trdil, da sedaj gremo do Karavank, potem pa do Reke. Nemški vojniki so raznašali namenoma vest, da so tudi Italijani med njimi, da jim pomagajo ter da je Maribor padel, da je general Majster mrtev in da so Ljubljano zavzeli Lahi.

Kakor hitro so prišle nemške tolpe v Pliberk, so se razkropile po mestu in začele pri Slovencih po natančnem načrtu ropat. Najpreje so izpraznili dekanijo, potem Narodni dom, trgovino Sobec in trgovino Valnerci; če še drugje, tega ne vem. Aretirali so gospo Plešivčnik, gostilničarja Milnarja, klobučarjeve hčere Ovcjak; zasebnega uradnika Róžmana, gospo Sobec, poštaria

Tschernitz-a in še mnoge druge. — V cerkvi so ukradli sveto olje. Aretirancem so grozili, da jih bodo pobili ali postrelili.

Ranjene slovenske vojake so, kakor sem sam videl, večinoma umorili. Slovenske vojake, katere so v bližini Smarjete pri Pliberku zajeli, so Nemci razorožili, zagotavljajoč jim, da se jim ne bo zgodilo nič. Ko pa so bili vtihi, so jih postavili v vrsto in jih nato s strelnico postrelili. Meni se je posrečilo straži, ki me je gnala skozi mesto ob 9/9. zvečer, ubežati.

Na slovenske vojake so streljali civilisti iz Morijeve in Brežnikove hiše. Na ta način je bilo ustreljenih troje slov. vojakov.

Na slovenske vojake je streljal tudi mladi Razpotnik na Guštanski cesti. Tam je padel en poročnik, en podčastnik in 2 vojaka. Pod Kostmanom sta bila ustreljena od civilistov dva nadporočnika. Enega izmed njiju so tako razmesarili, da se je izrazil nek nemški vojak, da ga je sram povedati, kako izgleda. Nemški vojniki so pravili, da jim je vojaški poveljnik, ki je zasedel Pliberk, dal dovoljenje, da smejo Slovence oropati.

Druga grozodejstva. Divljanje nemške soldateske na Koroškem presega vse meje. Plenijo, ropajo, morijo vse povprek tako, da prekašajo celo divje Hune. Žal, da ne moremo dobiti preko Karavank vseh in natančnejših poročil, ker so vse zveze pretrgane. Le malo teh grozodejstev nam je znanih. Kar se je na Koroškem v zadnjih 14. dneh zgodilo, o tem imamo ja samo pičla poročila. Bati nam se je le še najhujših poročil. Upamo, da bodo pozneje vsa ta grozodejstva odkrita in maščevana.

Dne 7. majnika t. l. je nemška tolpa obstojela iz 12. mož oropala posestvo p. d. Struc v Kotljah tako popolnoma, da so pri hiši ostale samo še prazne stene.

Fužinskega delavca Juraka iz Guštanja so nemški vojniki tako pretepli, da je bil kravaj po vsem životu. Enako se je zgodilo nekemu ujetniku slovenskemu vojaku. Od posestnika Pavše v Kotljah so zahtevali denarja. Ker ga ni mogel dati, so ga vrgli na tla in s puškinim kopitom tako dolgo pobijali, da je prišel ob nezvest.

Poštno uradnice v Prevaljah so zbežale šele v zadnjem trenatku, ko so že civilisti naje streljali. Ker sta bežali tako pozno, sta imeli še priložnost zvedeti za usodo dveh žensk iz Prevalj, kateri so nemški vojniki skupaj zvezali in potem ustrelili.

V Guštanju so imeli nemški vojniki pred gostilno Lečnik na žici dve človeški očesi natakneli. Tam je hodila gor in dol nemška straža, ki je vsakemu civilistu rekla: Pogledite, ta očesa so priča, kako delajo Slovenci z Nemci, ki so nad 20 Nemcem oči iztaknili. — Zverinstvo teh divjakov se kaže v tem slučaju. Oči sami iztaknejo in dolžijo potem Slovence.

V Spodnjem Dravogradu so oropali nemški vojniki trgovino Kaiser, proštnijo in posestvo Verdika.

Iz stranke.

Politična šola na Jesenicah se prične v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri predpoldne. Sodergrinje in soderugi, ki so se vpisali, se naj obrnejo glede prostora na sodruga Gabrijela.

Shodi v nedeljo, dne 18. maja 1919.

Brezovica ob 15. uri pri »Velikovecu«, poroča sodrug Kocmur iz Ljubljane.

Ljutomer, poroča sodrug iz Maribora.

Spodnje Jarše ob 15. uri. poroča sodrug Perdan iz Ljubljane.

Litla, poroča sodrug Mihavec.

Strokovno gibanje.

Brivski in lasničarski delavci imajo osmi skupni sestanek v nedeljo, 18. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih restavracije »Novi svet«, na Marije Terezije cesti. Nikdo naj ne izostane. Vplača se istotam.

Ustanovni občni zbor »Zveze oblačilnih strok« strok se vrši v nedeljo, dne 18. maja ob 9. uri dopoldne v Mahrovi hiši, I. nadstropje, nasproti »Mestnega doma«.

Kultura.

Publikacije »Matice Slovenske«. Letos je poslala »Matica Slovenska« med narod tri knjige. »Knezova knjižica« 22. zvezek, vsebuje Juš Kozakovo novelo »Razori«, Rado Murnik piše o »Tujcu« in dr. Ivan

Grafenauerjevo študijo »Valentin Vodnik — pesnik«; analiza njegovega pesniškega razvoja in značaja. Zabavna knjižica prinaša Ksaver Meškove »Silke« z naslednjimi naslovi: »Mož z raztrgano dušo«, »Drama na morju«, »Starca Matije pravica«, »Gorje«, »Sreča«, »Bedak Martin«, »Lakomnile«, »Marijina kparja«. Tretja publikacija je dr. K. Ozvalda: »Smernice novega življenja«, prav temeljita in poučno psihološka študija o človeku in pedagogiji življenja. Podrobne ocene vseh publikacij prinesemo pozneje. Članarina za »Slovensko Matico« znaša letno 8 K.

Akademija priredi v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer na realni predavanju g. filozofa Antona Podbevška iz Zagreba v risalnici. Predavatelj bo predaval o predgovinl slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ker je čisti dobiček namenjen »Stanovski zvezi slovenskih akademikov«, vabimo k obilni udeležbi.

40 let na slovenskem odru. Pač redek pojav v gledališkem življenju. Edini v naši gledališki zgodovini! Gospod Danilo praznuje 23. majnika t. l. svoj jubilej s častnim večerom v opernem gledališču, kjer se uprizaro »Zemlja«. Nadejati se je, da bo naše občinstvo vedelo ceniti zasluge g. Danila za naš kulturni zavod in počastilo jubilejno predstavo z mnogobrojnimi obiskom.

Lepa Vida. Spisal Ivan Cankar. — Pretekli terek so dijaki ljubljanskih srednjih šol v dramskem gledališču igrali »Lepo Vido«, dramatski labodji spev Ivana Cankarja. Da so si mladi diletantje izbrali baš to igro, izpričuje njih visoko kulturno hoteenje in obenem nemalo samozavest in vero v lastno moč. Zakaj prav nič ne pretiravam, če trdim, da je predstava »Lepe Vide«, tega poema, ki se bajno preliva na sferah dveh svetov, eden najtežavnejših naših režijskih problemov in da bi uprizaritev, ki bi izčrpljivo podala ves čar te najfinejšie lirike, pomenila chef-d'oevre na našem odru. Zapisal sem že nekdaj, da sodobna režijska umetnost še ni dovolj izzorela, da bi nam nudila »Lepo Vido« v vsem bogastvu njenih neslutnih lepote, ki jih bodo odkrili morebiti šele znanjci. Če pa so ti mladi fantje vzlic vsem težkočam in opasnostim dosegli gotovo umetniško višino, je to izraz mojega velikega in odkritega priznanja. Kako vestno so znali občutiti intimno ubranost lirčnih ekspresij dialogov! S kakšno udano pobožnostjo so se kretali in živeli v svojih vlogah! Saj ne tajim, da je bila igra v celoti polna nedostatkov, režijsko in igralsko, da je bilo preveč deklamiranja in podčrtavanja — to je znak mladosti, ki še ni našla izraza skrivnostne preprostosti in enostavnosti, bistvo umetniške forme. Cankar je v »Podoba« in »Lepi Vidi« dosegel ta najvišji izraz umetniške forme in zato zahteva uprizaritev poslednje adekvatnih umetniških potenc. To se seveda ni zgodilo, a vendar so bili v tej dijaški predstavi momenti, ki so sijajno nadkriljevali običajno noto letošnjih dramskih predstav. Ali naj to zapišem na račun talenta posameznikov ali velike ljubezni, s katero se je mladina oklenila stvari, po tej edini predstavi ne moremo presoditi. Vsekakor tiči v njih poleg ljubezni tudi talent in inteligenca in vsled tega me ni strah za igralski naraščaj naše drame. Poljanec, Dioniz, Mrva, Vida, Milena — ali niso to rudimentarni talenti, ki jim je treba samo še pile in šole? Ko sem gledal ekstatično vznemirjenost njih igranja in razmišljal o težki bodočnosti slovenske drame, me je ta mladina potrdila v moji veri, da naša dramska umetnost vzlic temu, da jo ob njenem boleznem prerajenju v najhujši krizi menda trumoma zapuščajo sedanji igralci — ali po krivdi konsorcija ali iz lastnega nagiba, nisem še ugotovil (ko pa ugotovim, bom povedal glasno in jasno) — ni prazna iluzija. Mi si ustvarimo svojo dramo! V mladini je ljubezen do njen in zavest njene nepobitne nujnosti.

Umetnostna razstava v paviljonu R. Jakopiča se otvori koncem tega meseca. Razdeljena bo na dva dela. Moderni oddelek vsebuje po večini proizvode mlajših, slovenskih iavnosti še malo znanih jugoslovanskih umetnikov. Poseben oddelek pa je namenjen starejšim umetninam iz domačih zbirk.

Repertoar narodnega gledališča. Drama v soboto, 17. t. m. popoldne ob 3. uri »Krojaček junaček« za abonement B/52. — V soboto, 17. t. m. ob pol 8. uri »Nelly Rozier«, znižane cene. Izven abonementa. — V nedeljo, 18. t. m. popoldne ob 3. uri »Veriga«, znižane cene. Izven abon.

— V nedeljo, 18. t. m. ob 8. uri »M. Bebi«. Abon. C/51. — V ponedeljek 19. t. m. ob 8. uri »Smrt majke Jugovičev«. Abon. A/34. — V torek, 20. t. m. ob 3. uri popoldne »Lepa Vida«. — V sredo, 21. t. m. ob 8. uri zvečer »Revolucijska svatba«, znižane cene. Izven abon. — Ope. r. a. V soboto, 17. t. m. ob 7. uri zvečer »Baletni večer«. Abon. C/53. — V nedeljo, 18. t. m. ob 8. uri zvečer »Prodana nevesta«. Izven abon. — V ponedeljek, 19. t. m. zaprto. — V torek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer »Mme Favart«. Abon. A/56. — V sredo, 21. t. m. ob 8. uri zvečer »Baciaci in Evelina«. Abon. B/55.

Iz gledališke pisarne. Ker se je bolezen gospice Skalske obrnila na slabše, je uprizaritev napovedane operetne premiere za soboto, dne 17. t. m. »Madame Favart« nemogoča. Kupljeni listki za to predstavo veljajo za torek, dne 20. t. m. za isto opereto. Namesto »Madame Favart« bo »Baletni večer« z javno produkcijo baletne šole v soboto, 17. t. m. ob 7. uri zvečer za abonement C/53.

V nedeljo, dne 18. t. m. nastopi na tukajšnjem odru kot gost, bivši član tržaške slovenske opere basist gospod Emil Rumpel v operi »Prodana nevesta« v ulogi mešetarja »Kecala«.

Najnovejša poročila.

Vprašanje Reke.

LDU. Pariz, 15. (DunKU.) Agence Havas poroča: Pogajanja o Reki so se pričela in ni izključeno, da bo Reka podrejena italijanski nadoblasti, dočim bo dobilo pristanišče posebno upravo, bodisi da ga bo upravljala Hrvatska, ali pa da se bo upravljalo samo. Wilson stoji neomejno na svojem dosedanjem stališču. Anglija in Francija si prizadevata na vse načine, najti pot do sporazumne rešitve.

Diaz v Trbižu.

LDU. Celovec, 16. (DunKU.) Tiskovni odsek koroškega deželnega odbora javlja: Listu »Resto del Carlino« poročajo iz Bologne z dne 5. maja, da sta dospela v Trbiž v svrhu inspiciranja italijanskih čet ob koroški meji vrhovni armadni poveljnik Diaz in šef generalnega štaba Battaglia. Z ozirom na politične in vojaške razmere smatrajo njuni prihod za važen dogodek.

»Times« proti Nemški Avstriji.

LDU. Amsterdam, 15. (DunKU.) »Times« izjavlja v svojem uvodnem članku z dne 13. mala, da se mora Avstriji onemogočiti ponovitev takih zločinov, kot je krivda na svetovni vojni, in da mora Avstrija plačati tako visoko vojno odškodnino, kakršno ji omogočajo njena sredstva in njeni finančni viri. — Na drugi strani je bila pa tako temeljito porazena, in ima tako bore malo možnosti, povzdigniti se zopet na stališče velesile, da se more z njo postopati mileje, kar bi bilo seveda napram Nemčiji zelo umestno. — List priporoča nemškoavstrijskim zastopnikom, naj ne posnemajo zgleda nemških delegatov in pristavlja, da bi bilo politično mnogo pametneje, postopati zmerno.

Obsedno stanje nad Stettinom.

LDU. Stettin, 16. (DunKU.) Nad mestom je proglašeno obsedno stanje. Šole in večina trgovin, izvzemši trgovine z živili, so zaprte. Prebivalci so ustanovili svojo obrambo. Število žrtve včerajšnjih bojev še ni znano.

Sporazum med Poljaki in Ukrajinci.

LDU. Dunaj, 16. (CTU.) »Neuer Tag« poroča: Kakor doznavamo iz povsem zanesljivega vira, je po posredovanju entente prišlo med Poljaki in Ukrajinci do gotovega sporazuma. Kot demarkacijska črta se označuje Lvov-Przemisl, ki bo najbrže trajna meja med obema državama. Poljaki dobe mesto Lvov, petrolejski okraj Drohobycz, Boryslaw itd. ter vsa vzhodna Galicija pripadejo Ukrajincem. Ukrajinci so pripravljani dati Poljakom več privolil.

Mirovna konferenca.

LDU. Pariz, 16. (DunKU.) Kakor doznava Reuterjev urad, je svet ministrov za zunanje posle odklonil prošnjo poljske vlade, da bi se ji prisodil del nemške trgovske mornarice.

LDU. Versailles, 15. (DunKU.) Kakor javlja pariška izdajala lista »New York Herald«, je mirovna konferenca včeraj imenovala poseben odsek za vprašanja, tičočja se Baltičkega morja. Sklenili so tudi, da bodo odposlali v Baltičko morje eskadro zavezniškega brodogoja. Da-

Zavijalci.

Gosp. inž. Uhlir je poslal »Jugoslaviji« sledeči popravek: Velečlenjeni gospod A. Pesek, urednik tu. V današnji »Jugoslaviji« v članku »Odgovornost za Vojno zvezo« navaja se me kot pričo za Zalerjevo pripombo »Vse boljše stvari, vse te večje kupčije mi Kristan odje.« Ker tega Zaler napram meni ni rekel, prosim, da to resnici na ljubo popravite. — Z odličnim spoštovanjem Ing. H. Uhlir l. r.

— Tiskarski škrat je zavrnil v »Listku« z dne 15. t. m. sledeče napake: ostajajo = vstajajo, pole = polt, socializem in harlekinstvo ni iztikanje = socializem ni harlekinstvo in iztikanje, gospodarstvo = gospodstvo, vek = več, (tu je hudomušno preskočil to-le) nego človek; ni duše otrok so dobre (vstavil pa je hudomušno to-le) nego je njihov gospodar, ki se, ni sicer = in sicer. — Popraviti je nadalje tudi notico, ki smo jo objavili v včerajšnjem »Napreju« pod naslovom »Čudno poročanje«. Odstavek: »odpor dala v verižni kupčiji 10.000 kg sladkorja — to je tri vagone«, se ima naravno glasiti: »to je en vagon.« — Tiskarski škrat zasluži preki sod...

siravno ta vest še ni potrjena uradno, se sme v zvezi s to vestjo vendar računati z vojaškimi operacijami proti Petrogradu, ker zahteva admiral Kolčak, naj se ne dovoli Fincem, da izvrše sami napad proti Petrogradu.

LDU. Bazel, 16. (CTU.) Iz Pariza se poroča: Polkovnik House je konferiral včeraj s Sonninom in italijanskim poslanikom v Washingtonu in danes z Orlandom. Lloyd George se je pogajal danes z Orlandom in Sonninom. Popoldne so se posvetovali Wilson, Clemenceau in Lloyd George se posebej o jadranskem vprašanju. Italijanski krogi se posebej vznemirjajo radi razdelitve avstrijskega trgovskega brodogoja, ker po njih mnenju od tega brodogoja Jugoslavija preveč dobi.

Italijansko časopisje o mirovni pogodbi.

LDU. Lugano, 16. (DunKU.) Italijansko časopisje ugotavlja, da so vodilni Italijanski politiki doživeli popoln polom. Italija je mislila, da se mora boriti proti izrastkom italijanskega imperijalizma, da omogoči na ta način uresničitev zveze narodov; sedaj pa stoji naenkrat razočana pred vsemogočnim francoskim militarizmom, ki hoče na sebičen način uveljaviti francoski mir, ki smatra narode za predmet barantanja, ki hoče zaslužiti Nemčijo. Nemški Avstriji pa odvzeti vsako možnost obstoja, ki hoče izolirati Italijo in umetno izzvati spore s sosednimi narodi. Italijansko časopisje želi pozdraviti močno in Italiji naklonjeno Nemško Avstrijo kot zaveznico pri obrambi proti jugoslovanskim inšpiracijam ter predlaga, naj Italijanski zastopniki eventualno odrečejo podpis končnoveljavni mirovni pogodbi.

Italijanski socialisti proti versailiskemu miru.

LDU. Curih, 16. (CTU.) Listi poročajo iz Milana: Italijanske socialistične stranke pozivljajo proletarijat, da naj se v kolikor mogoče velikem številu izjavi proti versailiskemu miru.

»Daily Herald« o določitvi mej novonastalih držav.

LDU. Amsterdam, 16. (DunKU.) Pariški dopisnik socialističnega lista »Daily Herald« piše, da se meje držav, ki so nastale na ozemlju bivše Avstro-Ogrske, niso določile na podlagi nacionalnih in demokratičnih principov, temveč po starih diplomatskih metodah. Nacionalni princip so upoštevali le v primerih, ki se skladajo z željami zaveznikov, sicer pa so ga prezrli. Tako na primer glede nemško-češkega ozemlja, ki se spoji s Češko in južne Tirolske, ki pripade do Brennerja Italiji. Le koroške in južne češke meje hoče urediti konferenca na temelju nacionalnega načela.

Velika eksplozija streliva na Francoskem.

LDU. Amiens, 16. (DunKU.) Agence Havas poroča: V četrtek zjutraj je zletelo municijsko skladišče v Moreuilu s 150 tonami razstreljivih snovi v zrak. Ves dan so se ponavljale močne eksplozije. To je tekem enega tedna že tretja eksplozija municijskega skladišča v tej okrajini.

Poslano.*

Neodvisni »Revolver« od 13. 1. m. me zopet napada in na lažnjiv način denuncira kot znanega nemškega kričarja in hajske merodajne faktorje, da naj me že enkrat odslovi iz službe. V tolažbo »Revolverja« naj bo, da me je ravnateljstvo državne železnice na podlagi njegovega lažnjivega denunciranja, že pred enim mesecem brez navedbe kakih posebnih razlogov enostavno odslovilo iz službe. S tem je dosegel »Revolver« zopet rekord v podlosti. Pahnili so me kot očeta petih nepreskrbljenih otrok na cesto. Uslužbenca, ki je 20 let pošteno in vestno opravljal težko službo železničarja v Ljubljani; moža, ki je skoro od otroških let živel mirno in dostojno med Ljubljancami, izučil se tukaj obrta, kojega mati in žena sta Slovenki, se je na podlagi njegovih podlih podtikanih uničilo. Odslovili so me, čeravno sem v letu 1912. pri ljudskem štetju, ko še ni bilo Jugoslovanske narodne vlade, ko smo bili posebno mi železničarji pod nadzorstvom nemške birokracije, se javno vpisal kot Slovenec, kar se lahko razvidi po javnem dokumentu, ki ga ima pri državni železnici gosp. Dr. Benčina. Odzvelo se je kruh meni in družini le zato, ker sem imel nesrečo biti sin očeta-proletarca, ki je bil primoran iskati zaslужka zase in za svojo veliko družino po svetu, in ki ga je končno našel v Trbižu na Koroškem. Razpnilo se me je za nemškega kričarja le zato, ker sem še od časa, ko so bili drugi nezavedni, pristaš soc-dem stranke, in zoper krivico, ki se mi je zgodila, zoper vse napade, mi ni niti dana možnost, da se branim. Zastopnik strojevodjev, sodrug Juhart, je pred mojo odslovitvijo iz službe interveniral, ter se natančno poinformiral pri vseh železničarskih krogih, s katerimi sem kdaj občeval, poinformiral se je o mojem mišljenju in delovanju pred vojno, tekom vojne in sedaj, in prišel je do prepričanja, da so vsi napadi na mojo osebo le ostudno strankarsko-politično preganjanje!

Sodr. Juhart je potem ponovno zahteval od ravnateljstva državne železnice in deželne vlade, da naj se mi naznani ime dotičnika, ki me ob-

rekuje, da bo pred sodiščo resničnost vsojih trditvev napram meni zastopal. To pravico, katero se da še največjemu hudodelcu, se pa meni noče priznati. Tukaj pa, gospodje, niste obsodili le mene, temveč kopico nedolžnih otrok, katere ste pahnili z njihovim roditeljem, brezvestno na cesto. Preden pa zapustim mojo družino, njih rodni kraj, kraj, v katerem sem več kot polovico svojega življenja srečno in mirno preživel, zahtevam javno od lista, ki si je prisvojil ime »Jugoslavija«, t. j. ime države, ki hoče biti demokracija in pravična, da javno objavi imena železničarjev, ki zamorejo glede moje osebe dokazati najmanjši del navedenih podlih trditvev.

Ivan Tasotič,

po zaslugi »Jugoslavije« odpuščen strojevodja državne železnice SHS.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Dotičnik, ki je vposlal upravi listino avstrijskega vojnega posojila, naj vpošlje natančen naslov.

Aprovizacija.

Suho meso prejmejo stranke z izkaznicami A in B v volni prodajalni v Gosposki ulici. Kilogram stane 10 kron.

Špeh na odrezke št. 2 sladkornih izkaznic se bode oddajal v aprovizacijskem skladišču pri Mühlelsnu na Dunajski cesti po sledečem redu: Na vsak odrezek št. 2 sladkornih izkaznic za maj se dobi 1 kilogram špeha, ki stane 18 K, in sicer: Dne 19. maja stranke s sladkornimi izkaznicami za I. okraj: št. 1 do 3 od 8. do 11. ure dopoldne in št. 4 do 10 od 3. do 5. ure popoldne. — Dne 20. maja stranke z izkaznicami II. okraja: št. 11 do 16 od 8. do 11. ure dopoldne, št. 17 do 27 od 3. do 5. ure popoldne. — Dne 21. maja stranke z izkaznicami za III. okraj: št. 28 do 30 od 8. do 11. dopoldne, št. 31 do 41 od 3. do 5. popoldne. — Dne 22. maja na izkaznice za IV. okraj: št. 42 do 47 od 8. do 11. dopoldne, št. 48 do 50 od 3. do 5. popoldne. — Dne 23. maja na izkaznice za V. okraj: št. 51 do 57 od 8. do 11. dopoldne, št. 58 do 64 od 3. do 5. popoldne. —

Dne 24. maja na izkaznice za VI. okraj: št. 65 do 69 od 8. do 11. dopoldne, št. 70 do 74 od 3. do 5. popoldne. — Dne 26. maja na izkaznice za VII. okraj: št. 75 do 84 od 8. do 11. dopoldne, št. 85 do 93 od 3. do 5. popoldne. — Dne 27. maja na izkaznice za VIII. okraj: št. 94 do 98 od 8. do 11. dopoldne, št. 99 do 109 od 3. do 5. popoldne. — Dne 28. maja na izkaznice za IX. okraj: št. 110 do 114 od 8. do 11. dopoldne. — Dne 28. maja na izkaznice za X. okraj: št. 115 do 136 od 3. do 5. popoldne. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bode nepotrebnega postajanja.

Izdajatelj: Josip Petelinc,

Odgovorni urednik:

Rudolf Golouh.

Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Kateri mojster bi hotel sprejeti 15let. dečka kot vajenca za čevljarstvo obrt. Naslov: Valentin Franko, na Savi št. 61, Gorenjsko.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslojpe LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tuje denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Urađuje od 8.-1/21. ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom. Znamka!

Tajnik

se sprejme, ki je dobro izvežban v upravi strokovnega društva, eventualno za agitacijske potrebe. Prednost imajo zlasti oni, ki so dobro poučeni v kemičnih strokah. Prošnje naj se vlagajo pismeno najpozneje do 26. maja na »Osrednje društvo kemičnih in sorodnih strok« v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6/II.

- Ceniki se zdaj ne dobijo -

- IVAN JAX in sin -

LJUBLJANA, Rimska cesta št. 13. LJUBLJANA

Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje ponuja brezplačno.

Pisalni stroji »Adler«.

- KOLESKA iz prvih tovarov

Dürkopp, Styria, Waffelnrad.

Sodrug, pristopajte kot člani »Socialni Matici«!

Lepa polt lea in rok donša nje lastnikom mnogo prednosti tako v zdravstvenem kot v družabnem pogledu. Fellerjevo popolnoma neškodljivo, preizkušeno »Elsa« mazilo za varstvo in nego kože odstranjuje nečistočo kože, zajede, otekline, varuje proti ogrožnosti, pegam, vetru, gubam, madežem itd. — Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovoj in poštnina se posebej računa, vendar najceneje.

Mesto škodljivih mil vzemimo za lice Fellerjevo lijino mlečno milo »Elsa«, koje je tudi danes najceneje, vendar iste dobrote in neškodljivosti kot pred vojno. Boljšega in finejšega mila za nego kože si danes ni možno misliti.

Bujne lase moremo doseči samo s Fellerjevim »Elsa« Tanohina mazilom za rast las. Učvrščuje kožo na glavi, prepreči plešo in prerano osiveost. Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovoj in poštnina se računa posebej in najceneje.

Za vsakdanio nego telesa Fellerjeve »Elsa« tonetne pastile za umivanje telesa, otroje kopelji, kot ustna voda itd. Cena kartonu 1 krono 50 vin.

Jemlite seboi in nosite vedno v žepu bolečine lajšujoči, hladeči in osvežujoči Fellerjev »Elsa« mentolni dršek (Migränstift). V leeni zaklopi 1 krono 50 vin. Izvrsno proti glavobolu, migreni, rabi se proti ubodom in vrezom. — **Voda za oči** (collyrium) 2 K 50 v. — Kapljice proti zobobolu 2 K 50 vin. — Pravi zagorski prani sok proti kašlju steklenica 3 krona. Francovka v steklenicah po 4 krona 80 vin. in 12 kron 80 vin.

Za želodec prava švedska tinktura, velika steklenica 7 K 50 v., balzam (melem) mala steklenica 1 krona 60 vin.

Kuria očesa

odstrani brez bolečin Fellerjeva turistovska tinktura »Elsa« (tekočina) s čopičem 3 krona in turistovski obliži po 3 krona in 1 krono 50 vin.

Proti potenju telesa in nog Fellerjev »Elsa« prašek s pršnikom K 150. **Redni prašek za govedo** obljubljena davno znana in povpraševana vrsta se zopet dobiva. Ovojček 2 K. Ovoj in poštnina se vedno računa posebej in najceneje, kolikor več se nenkrat naroči, tem več se prihrani. — Naroča se pri lekarnarju **Evgen V. Feller, Stubica**, Elsa trg 252 (Hrvaško Zagorje).

SLOVENC!

Nezmerno pijančevanje je naša narodna sramota in poguba. Poraza na Koroškem je v prvi vrsti krivo popivanje in nepravnost med vojaštvom.

Pijanci in nezmerni pivci so grobokopi naroda.

Kako se morete vendar pri tej narodni nesreči in vsestranski stiski še veseliti in razgrajati!

Sramota pijancem! Sramota tistim, ki iz umazane dobičkaželjnosti dajejo piti do pijanosti!

Ce hočemo živeti, napovejmo na celi črti boj nezmernosti in vsej razuzdanosti! Ce ne, uničili nas bodo naši sovražniki in uničili se bomo sami.

Priporočamo tvrdko Jos. Petelinc,
Sivalni stroji za vsako Ljubljana,
obrt in rodbinsko rabo Sv. Petra nasip št. 7.

:: ter posamezni deli, igle, olje, potrebščine za šivilje in galanterijo. ::

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

== registrovana zadruga z omejeno zavezo. ==

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

== 3 % ==

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

Sezija od 15. maja do konca septembra.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najmodernejše in najpriljubljenejše zdravilišče v Jugoslaviji.

Naravni žveplenokislogrenki vrelci. Nedosežno zdravilišče za bolezni želodca, črevesa, jeter in ledvic. Zdravilišče za bolezni presnavljanja (diabetes, debelost) in putike (arthritis urica). Moderno kopalnišče z vsemi hydro-mehano-terapevtskimi procedurami. Dijetičen sanatorij za bolne na želodcu, črevesu, jetrih, ledvicah in za diabetikarje pod vodstvom strokovnjaka Dr. Lavriča iz šole svetovnoznane profesorja Dr. Noorden-a. Vsakovrste mineralne, solne in plavalne kopelji.

Terenske kure za kronične bolezni srca, klimato terapija za nervozne, okrepčevalne kure za krvne bolezni in bledico (chlorose). Najboljše krepijo za rekonvalescente po pljučnih boleznih, kot bronhitis, pleuritis i. t. d. — Zdraviliška godba, zdraviliški kino, umetniški koncerti, gledališke predstave, športni prostori. — Veliko število moderno opremljenih hotelov in dependanc, krasni izprehodi in izleti v okolico. Za prehrano najboljše preskrbljeno; lastna mlekarna. — Prospekte razpošilja brezplačno in na vprašanja odgovarja RAVNATELJSTVO DRŽAVNEGA ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiu.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebainih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --